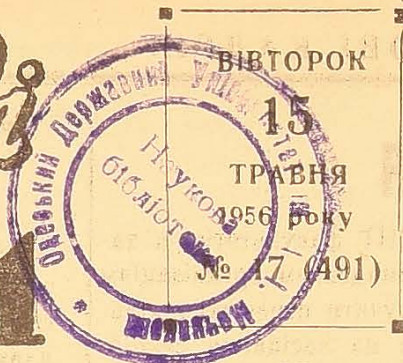

За наукові КАДРИ

Ціна 20 коп.

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечникова

Дружно і активно проходить в нашому університеті підписка на Державну позику розвитку народного господарства СРСР (випуск 1956 р.).

В перший же день підписки до 6-ти годин вечора підписалося 452 чоловіки з професорсько-викладацького складу на суму 605285 крб. і 1310 студентів на суму 217300 крб.

Найбільш активно і організовано пройшла підписка на геолого-географічному факультеті. Ще вчора до 6-ти годин закінчив підписку весь факультет, за винятком невеликої групи студентів.

Велику увагу організації цього важливого політичного міроприємства приділили декан факультету, доцент О. М. Смирнов і секретар парторганізації Б. Л. Гуревич.

Особливо треба відзначити велику роботу по підписці, яка була проведена лаборанткою кафедри економічної географії В. Мазур.

КОЛЕКТИВ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ОДНОСТАЙНО СХВАЛЮЄ І ПЕРЕДПЛАЧУЄ ДЕРЖАВНУ ПОЗИКУ

Наша позика

Вчора опублікована постанова Ради Міністрів Союзу РСР про випуск Державної позики розвитку народного господарства СРСР (випуск 1956 року).

З великим піднесенням зустріли звістку про нову позику трудящі міст і сіл нашої неосяжної країни. Робітники, колгоспники, службовці, працівники науки і культури розуміють, що вони передплачують позику мирного будівництва, яка сприятиме дальшому технічному прогресу і зміцненню могутності нашої Батьківщини. Трудові карбованці перетворюються на нові заводи і гідроелектростанції, шахти і промисли, машини і верстати, які виростатимуть і створюватимуться на очах у всього народу.

Ще в 1928 році, вітаючи випуск позики індустріалізації народного господарства, Олексій Максимович Горький писав:

«У радянської влади немає інших інтересів, крім інтересів трудового народу... Що трудовий народ наш розуміє мету своєї влади, про це говорить той факт, що народ охоче віддає свої заощадження на розвиток державного господарства. Кожний, хто бере участь в позиці — бере участь в справі зміцнення вільності, завойованої народом ціною своєї крові».

Як переконливо звучать ці слова і в наші дні! Радянський народ, який недавно урочисто відмітив день Перемоги, знає, що зберегти і примножити результати перемоги, завойованої ціною своєї крові, ціною величезної праці, можна, лише і надалі зміцнюючи обороноздатність любимої Батьківщини.

Основні кошти від позики ідуть на всемірний розвиток важкої індустрії. Кожна радянська людина розуміє, що тільки такий шлях розвитку соціалістичної економіки є єдино правильний, ленінський шлях, по якому партія впевнено веде наш народ від перемоги до перемоги. І кожний з нас з радістю усвідомлює, що він бере участь в цій великій справі не тільки своєю працею, а й трудовим карбованцем, який він позичає державі.

В учбово-експериментальних майстернях

В приміщенні механічного цеху учбово-експериментальних майстерень університету на мітинг, присвячений випуску нової Державної позики розвитку народного господарства СРСР, випуску 1956 р., зібралися робітники і службовці майстерень і друкарні.

Всі присутні з великою увагою прослухали передану по радіо постанову Ради міністрів СРСР про випуск нової позики.

Відкриваючи мітинг, завідуючий майстернями С. Ф. Литвиненко розповів про значення державних позик для розвитку народного господарства нашої країни і закликав всіх присутніх відповісти дружно передплатою

на основі безперервного розвитку важкої індустрії в нашій країні забезпечується дальше зростання легкої, харчової промисловості і сільського господарства.

Кошти від позики ідуть на витрати по дальшій механізації і електрифікації сільського господарства, на засвоєння нових мільйонів гектарів цилінних і перелогових земель. Значні суми ідуть на розвиток освіти і культури. Студенти нашого університету на собі відчувають піклування партії і уряду про майбутні кадри висококваліфікованих викладачів середньої школи.

Партія і уряд повсякчасно піклуються про поліпшення життя трудящих, про задоволення їх постійно зростаючих матеріальних і культурних потреб. Яскравим свідченням цього є опублікований 9 травня проект Закону про державні пенсії, який є втіленням в життя величезних директив XX з'їзду партії по дальшому піднесенню добробуту нашого народу.

Радянський народ впевнено дивиться в своє завтра. Немає на світі такої сили, яка б перешкодила нам в досягненні великої мети — побудови комуністичного суспільства.

Всі сили радянські люди віддають великій і благородній справі — перетворенню в життя накреслень партії і уряду щодо дальшого піднесення народного господарства країни. На це і спрямовані державні позики в Радянській країні.

Передплата нової позики широко розгорнулася і йде успішно. В дружній і організованій передплаті знаходить свій яскравий вияв патріотизм радянських людей, їх висока політична свідомість.

Професорсько-викладацький склад, адміністративно-технічні працівники і студенти нашого університету, як і всі трудящі нашої країни, активно і організовано передплатою нової позики продемонструють полум'яну любов до соціалістичної Вітчизни, свою рішучість успішно перетворити в життя великі творчі завдання, поставлені Комуністичною партією і Радянським урядом.

позики на постійне піклування партії та уряду про трудящих.

На мітингу виступив токар М. П. Криленко, який тут же підписався на місячний заробіток і закликав всіх працівників майстерень і друкарні одноставно провести підписку.

Виступили на мітингу також секретар партійної організації майстерень і друкарні, механік В. С. Доменко та голова профбюро, столяр М. А. Гельман, які гаряче схвалили випуск нової Державної позики.

В перші ж години після мітингу підписалося біля 70 процентів всіх працівників майстерень та друкарні. М. КУРЛЯНИК.

НА ФАКУЛЬТЕТСЬКИХ МІТИНГАХ

НА ГЕОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНОМУ

На всіх підприємствах та у вищих учбових закладах країни пройшли мітинги, на яких радянські люди одноставно схвалили постанову партії і уряду про випуск Державної позики 1956 р.

Такі збори відбулися і на нашому факультеті. Відкриваючи мітинг, секретар парторганізації факультету Б. Л. Гуревич розповів про важливість державних позик, відзначив їх велику роль у справі піднесення матеріального добробуту радянських людей, їх значення для підвищення обороноздатності країни.

Міроприємства, проведені нашим урядом, — скорочення робочого дня в суботні та передсвяткові дні, Закон про пенсії, освоєння нових земель, — все це викликає нове патріотичне піднесення. Ось чому радянські люди з радістю позичають свої трудові гроші Батьківщині.

Державні позики прискорюють розвиток нашої промисловості, сільського господарства і наближують величезне комуністичне майбутнє.

Всі виступаючі на зборах — старший викладач М. І. Савченко, студентка Н. Векслер, доцент Ф. Є. Петрунь — відзначили важливість проведених урядом державних позик.

В резолюції, прийнятій на зборах, гаряче схвалюється випуск нової державної позики.

Після зборів розпочалася дружна підписка на позику.

І. ВАСИЛЬЄВ.

НА ФІЛОЛОГІЧНОМУ

З великою увагою вислухали студенти і викладачі філологічного факультету повідомлення про нову державну позику.

—Сьогодні, ми підписуємось на позику, яку могли б назвати позику побудови комунізму, — сказав на мітингу доцент В. З. Несторенко. — Державний бюджет нашої країни — це бюджет миру і підвищення всенародного добробуту.

Доцент В. В. Мартинов у своєму виступі підкреслив значення радянської науки в справі здійснення грандіозних планів, накреслених в резолюціях XX з'їзду КПРС.

Аспірантка Н. Г. Рядченко сказала: —Радянські люди, підписуючись на позику, добре знають, куди ідуть ці гроші. Я підписуюсь тому, що хочу, щоб швидше дала струм Братська ГЕС, щоб ширше застосовувалась атомна енергія в мирних цілях.

Дружно і одноставно підписатися на позику закликала своїх товаришів студентка Лоскутникова.

Зразу ж після мітингу на всіх кафедрах і курсах факультету розпочалася підписка на позику.

Н. БУЧКО.

НА ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОМУ

2 години дня. Студенти, викладачі та службовці фізико-математичного факультету збираються у великому актовому залі. З великою увагою присутні слухають повідомлення про випуск державної позики розвитку народного господарства СРСР.

Розпочинається мітинг. Виступають студенти I курсу Бонкарей, доцент Каспар'янець, студент III курсу Ків, декан факультету, доцент Т. Я. Сюра. Вони гаряче вітають випуск

нової позики, яка спрямована на дальше зміцнення нашої Батьківщини, на поліпшення матеріального добробуту народу.

Студент Бабков зачитує проект резолюції мітингу фізико-математичного факультету. В резолюції відзначено одноставне схвалення колективом факультету постанови партії та уряду про випуск позики.

Після мітингу розпочалася дружна передплата позики.

Г. МОЗОК.

НА ІСТОРИЧНОМУ

З великим патріотичним піднесенням зустріли колектив викладачів та студентів історичного факультету рішення уряду про проведення позики розвитку народного господарства, випуску 1956 року.

З повідомленням про постанову партії та уряду на мітингу виступив секретар партійного бюро факультету П. Г. Чухрій, який сказав:

— Всі позики, що провадились в нашій країні, направлені на розвиток промисловості, сільського господар-

ства, науки, культури, поліпшення матеріального добробуту трудящих.

Позика цього року дасть можливість ще успішніше виконати історичні рішення XX з'їзду партії.

Учасники мітингу прийняли резолюцію, в якій схвалили рішення уряду про випуск позики. Після цього розпочалась підписка.

На I та V курсах підписка повністю проведена за 30 хвилин. За цей же час підписалася на нову позику більшість студентів II курсу.

В. БОГРЕНЦОВ.

НА ХІМІЧНОМУ

На мітингу, присвяченому виходу постанови партії та уряду про нову Державну позику, професорсько-викладацький склад і студенти хімічного факультету уважно прослухали текст постанови, переданий по радіо.

Потім т. Гриньова відкрила мітинг. Завідуючий кафедрою неорганічної хімії, доцент А. І. Позігун у своєму виступі відзначив велике значення державних позик для розвитку народного господарства, для зміцнення могутності нашої Батьківщини.

Доцент Позігун підписується на

4000 крб. і закликає колектив хімічного факультету дружно і одноставно провести підписку.

Студентка Шаміна, виступаючи від імені студентів хімічного факультету, сказала:

— З натхненням прослухали ми постанову партії та уряду про випуск нової Державної позики. Ми знаємо, що ці гроші ідуть на зміцнення нашої любимої Батьківщини, і тому від широкого серця, всі, як один, підпишемося на позику.

О. МАКОВИЙ.

НА БІОЛОГІЧНОМУ

—Нова позика випускається з метою залучення збережень населення для фінансування величезного будівництва в VI п'ятиріччі, — сказала, відкриваючи мітинг, секретар парторганізації факультету М. В. Домбровська.

Вона розповіла про трудові успіхи радянського народу, про виконання і перевиконання п'ятого п'ятирічного плану, про плани дальшого розвитку народного господарства, намічені в Директивах XX з'їзду КПРС.

М. В. Домбровська закликала колектив факультету одноставно підписатися на нову державну позику.

—Індійський професор Чиноя, — сказав у своєму виступі декан факультету, проф. А. І. Воробйов, — був вражений тими умовами, які створені у нас для навчання і наукової роботи. В Індії ще не всі мають змогу вчитися.

Гроші, які вносять трудящі, ідуть і на організацію умов навчання, на поліпшення добробуту студентів. Я впевнений, що колектив нашого факультету гаряче підтримає звернення партії та уряду.

Виступ проф. Воробйова закінчується під дружні оплески присутніх. Доцент І. І. Погребняк говорить про те патріотичне піднесення, з яким зустрічає наш народ випуск нової позики, про значення позики для розвитку і процвітання радянської науки, для зміцнення оборонної могутності нашої країни.

Професор Прендель, студентки Краснопольська, Шеховцова зазначили в своїх виступах, що підписують на позику кожний з нас вносить свій вклад в справу дальшого зміцнення і процвітання рідної Вітчизни.

Т. ЛЕБЕДЕВА.

Наукова студентська конференція

Наукова робота студентів посідає важливе місце в справі підготовки висококваліфікованих молодих спеціалістів. Вже стали традиційними підсумкові конференції наукової студентської роботи. Вони привертають увагу не тільки студентства та викладачів нашого університету, але й наукових студентських товариств інших вузів нашої країни.

Нещодавно закінчилася наукова студентська конференція нашого університету.

З вступним словом на пленарному засіданні виступив ректор університету, доктор біологічних наук, проф. С. І. Лебедев, який зупинився на завданнях науково-дослідної роботи студентів в світлі історичних рішень XX з'їзду КПРС.

Проф. С. І. Лебедев відзначив, що СНТ нашого університету провело значну роботу і має ряд досягнень.

Зокрема, значна кількість студентів-гуртківців нашого університету одержали за свої наукові роботи грамоти Міністерства вищої освіти. В цьому році вийдуть два збірники наукових студентських робіт. Делегації СНТ нашого університету з успіхом брали участь в наукових студентських конференціях Кишинівського, Київського, Харківського університетів.

Проте, в роботі наукового студентського товариства є ще значні хиби. Не всі кафедри серйозно займаються плануванням наукової роботи студентів, ведучі викладачі відсторонюються від роботи з членами наукових студентських гуртків. Багато наукових гуртків мають лише учбово-предметний характер, а роботи студентів в таких гуртках носять компілятивний характер. Погані були справи і з організаційними формами роботи СНТ.

На пленарному засіданні з великим інтересом були заслухані доповіді студента V курсу історичного факультету В. Федорова: «Особливості побудови соціалізму в Китайській народній республіці» та студентки III курсу філологічного факультету Д. Яценко: «Нова повість про колгоспне село Л. Обухової «Глубиньгородок».

Протягом 2-х днів на факультетах працювали секції наукової студентської конференції, на яких було заслухано понад 70 доповідей і повідомлень студентів нашого університету та 6 доповідей студентів Кишинівського та Харківського університетів.

Переважає більшість доповідей, вищесених на наукову студентську конференцію, свідчать про сумлінне

ставлення наших студентів до наукової роботи. Вони творчо підійшли до вивчення актуальних питань науки і життя нашої країни і в цілому переважає більшість доповідей мають наукове значення. Важливо підкреслити, що в порівнянні з минулими роками значно збільшилася кількість оригінальних самостійних досліджень студентів, зв'язаних з експериментальною роботою, вивченням джерел та архівних матеріалів.

Роботи студентів Б. Кульсько-го — «Особливості переходу до соціалізму в Польській народній республіці» (історична секція), Є. Прісовського — «Творчість одеського письменника В. Івановича (підсекція літератури), комплексна тема по вивченню стилістичних та мовних особливостей п'єси В. Маяковського «Баня» (лінгвістична підсекція), М. Мостового — «Економіка та географічний нарис Савранського району, Одеської області», І. Носирева — «Про сферолітові утворення в еффузивних породах Шайтанських гір Північно-Східного Казахстану (геолого-географічна секція), А. Госмана — «Дослідження дифузії і електролізу іонів цинку через отвір міченими атомами» (хімічна секція), Ю. Лагутенка — «Значення кліщів в поширенні інвазій у сільськогосподарських тварин» (підсекція зоології), І. Хайнала — «Біологія запліднення кукурудзи» (підсекція ботаніки), Б. Солдатова — «Дослідження властивостей в'язкої рідини» (фізична підсекція), В. Дрекова — «Динаміка ґрунтових вод при поливанні» та багато інших мають значний науковий та пізнавальний інтерес.

З цікавими доповідями виступили наші гості, студенти Харківського університету ім. О. М. Горького Ю. Яшинов — «Суспільно-політичні погляди петрашевців» (історична секція), І. Муромцев — «Левченко, як дослідник історії української літератури» (секція філологічних наук), студенти Кишинівського університету т.т. Л. Стоян — «Молдавське весілля в минулому і тепер» (історична секція), Б. Бойко — «Воєнні оповідання Гаршина» (філологічна секція), Ю. Лушин — «Полярографічне визначення радіо на твердих електродах» (хімічна секція), Б. Щербак — «Про сталі центри».

Найкраще пройшли засідання секцій на філологічному та історичному факультетах. Проте й на роботі секцій цих факультетів відбилися деякі характерні недоліки роботи нашого

СНТ. Радам СНТ факультетів, а також іншим громадським організаціям не вдалося залучити переважну кількість студентів на засідання секцій. Погано відвідували засідання й викладачі. Часто-густо не з'являлися навіть ті викладачі, які безпосередньо керували науковою роботою студентів-доповідачів.

Нормальній роботі конференції не мало шкоди завдали ряд міроприємств, що провадилися під час засідань секцій адміністративно-господарською частиною і кафедрою фізико-хімії. На біологічному факультеті студенти безпосередньо перед конференцією були зайняті на господарській роботі. Тим самим засідання секцій біологічних наук було майже зірване.

Значною хибю в проведенні конференції було також і те, що засідання секцій не перетворилися в жваве, творче обговорення наслідків наукової студентської роботи.

Треба визнати, що значну долю визначених недоліків можна було б своєчасно ліквідувати, якби факультетські СНТ, а головним чином університетська Рада СНТ, активно взялися за підготовку конференції, особливо з організаційного боку. Члени університетської ради СНТ т.т. Є. Гогунський та М. Приз, що безпосередньо відповідали за організацію конференції, не зробили всього необхідного для кращої організації роботи конференції.

На заключному пленарному засіданні наукової конференції було заслухано змістовну доповідь студента III курсу історичного факультету В. Мошняги: «Боротьба за перемогу радянської влади в Одесі».

Із звітами про хід секційних засідань конференції виступили наукові керівники секцій, які підвели підсумки роботи секцій і вказали на ряд недоліків, які треба ліквідувати для дальшого розвитку наукової роботи студентства. На заключення з вітальним словом виступив студент Кишинівського університету І. Бойко.

Попереду ще багато роботи. Хочеться лише побажати, щоб кафедри нашого університету, а також інші громадські організації більше приділяли уваги роботі СНТ і разом піднімали на належну висоту важливу справу поліпшення наукової роботи студентства.

О. БАЧИНСЬКИЙ, голова Ради СНТ університету.

Кращі наукові роботи студентів-ботаніків

На наукову студентську конференцію в цьому році від ботанічних кафедр біологічного факультету виділені найкращі доповіді.

Доповідь студента IV курсу Хайнала Імре була присвячена експериментальній роботі над новою актуальною темою: «Біологія запліднення кукурудзи».

Дослідження проведені на польових посівах кукурудзи, а ретельна їх обробка — в лабораторії.

В роботі показано, що домішок чужого пилку збільшує зав'язуваність насіння при самозапиленні до такого ступеня, який спостерігається при перехресному запиленні.

Студентом використано велику кількість вітчизняної та зарубіжної літератури. Доповідь ілюстрована виготовленими автором таблицями, діаграмами та фотографіями.

Спільно виконали експериментальну роботу і зробили доповідь на тему «Вплив мікроелементів на ріст та вміст вуглеводів у рослині кукурудзи» студенти Н. Соколова та І. Величко.

Н. Соколова у вегетаційному досліді одержала збільшення цукру на 70%. І. Величко в своєму експерименті обробляв насіння перед посівом в розчинах мікроелементами і одержав збільшення хлорофілу на 16%.

Студентка В. Верховська зробила доповідь на тему: «Дія гербіцидів на деякі бур'янові та культурні рослини». Експериментальна робота виконана на великому підборі рослин при всебічній оцінці дії хімічних речовин на ріст та розвиток надземної та підземної частини рослини.

Доповідь студентки Т. Дорошенко

на тему «Імунологічні зрушення при імунізації бруцельозними вакцинами» показала, що студентка прекрасно знає літературу з цього питання. Доповідь, пов'язана з тематикою кафедри мікробіології, вміло викладена і добре ілюстрована.

Студент М. Лапінський вже три роки працює над теоретичним питанням з актуальною, дискусійною, дуже важливою й важкою теми — «Питання вивчення та експериментальний матеріал по першоджерелах, критично осмислив його».

На університетський огляд та для збірника наукових студентських робіт підсекція ботаніки представила всі вищеперелічені роботи.

Керівник підсекції ботаніки, доцент І. М. САГАЙДАК.

РЕКТОРОВІ ОДЕСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ, професору С. І. ЛЕБЕДЕВУ

Дирекція середньої школи № 105 м. Одеси просить об'явити подяку керівникові педпрактики тов. Д. І. Богуненкові, студентам IV курсу історичного факультету, які брали активну участь в проведенні позакласної та позашкільної роботи: В. П. Ольшанській, З. И. Чорновол, А. Л. Бородавко, К. В. Кашперуку, А. І. Фланцбауму.

Директор школи А. ПРИМАК.

РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ «ЗА НАУКОВІ КАДРИ»

Плем'я молоде-комсомольське вітає вас з Першотравневими святами та Днем преси.

Бажаємо нових творчих успіхів Вашій газеті!

Редакція газети «КОМСОМОЛЬСЬКЕ ПЛЕМ'Я».

* * *

Редакція багатотиражної газети «За радянську науку» Львівського державного університету імені Івана Франка вітає Вас з міжнародним святом Першого Травня і бажає найкращих успіхів у житті і роботі.

КОЛЕКТИВ РЕДАКЦІЇ.

Будемо кріпити дружбу

Нам, студентам Кишинівського державного університету, пощастило взяти участь в роботі наукової студентської конференції вашого університету.

За цей період часу ми познайомилися з студентами, взнали ближче їх життя.

На секційних засіданнях ми з великим інтересом слухали доповіді, прочитані студентами ОДУ. Доповіді були змістовними, актуальними.

На секційних засіданнях студенти нашого університету зачитали свої доповіді.

Ми з великою увагою вивчали організацію наукової конференції. Подобалось нам активне відвідуван-

ня секційних засідань, особливо на історичному та філологічному факультетах. Ми постараємося перейняти ваш досвід в організації наукової конференції.

Під час перебування в Одесі ми ознайомилися з пам'ятними місцями м. Одеси, відвідали його музеї, театри, кіно.

Від усієї душі вдячні за гостинність, з якою зустріли нас в університеті. Сподіваємось, що хороші зв'язки між нашими університетами і надалі будуть міцніти.

Л. СТОЯН, І. БОЙКО,
студенти Кишинівського державного університету.

Індійські вчені в Одеському університеті

Проявом дружби двох великих народів Індії і СРСР був приїзд в Одесу на початку травня в 1956 р. індійських вчених.

8 травня в біологічному корпусі відбулася зустріч професора Делійського університету п. Чиноя з колективом співробітників і студентів університету.

Гостинно розкрилися двері для дорогого гостя. Професори, доценти, викладачі, студенти тепло і радо вітали видатного вченого Індії.

Професор Чиноя — спеціаліст з фізіології рослин і в цій галузі веде у себе на батьківщині велику наукову роботу. На зустрічі він зробив дуже цінне повідомлення на тему: «Ріст і розвиток рослин».

На околицях Делі, на дослідних ділянках університету, професор Чиноя протягом 15 років проводив дослідження з культурними рослинами, застосовуючи мічуринські методи дослідження.

В основному досліді провадилися над багаточисленними сортами пшениці. Індійський професор вивчав вплив температурного режиму і тривалості дня на ріст і розвиток рослин.

Аудиторія з великою увагою і інтересом вислухала повідомлення професора Чиноя.

Студенти університету на прощання просили передати привіт студентам університету Делі, висловлювали бажання встановити з ними дружні зв'язки.

Т. ГОЛЬД.

Підсумки огляду наукових студентських робіт

На днях відбувся огляд наукових студентських робіт студентів Одеського державного університету.

В огляді взяли участь 116 студентів, які подали 111 робіт. Серед поданих робіт багато самостійних робіт, виконаних на кафедрах і в лабораторіях університету під керівництвом досвідчених наукових працівників. В результаті огляду журі рекомендувало 72 роботи на міський огляд і 30 робіт — для опублікування.

Особливо високу оцінку заслужили роботи: студентки III курсу геолого-географічного факультету С. Остафій, яка виконала досить старанно карту рельєфу місцевості Одеської області; робота групи студентів філологічного факультету Гогунського, Барсук, Лютіної, Морозової, що розробили комплексну тему по п'єсі В. Маяковського «Баня»; робота студентки III курсу філологічного факультету Д. Яценко: «Нова по-

повідь про колгоспне село Л. Обухової «Глубиньгородок»; роботи студентів хімічного факультету Лігомінової і Брандєм; роботи студентів фізикоматематичного факультету Дрекова, Куценка і Проценка; роботи студентів історичного факультету Бачинського і Кульчицького, студентів біологічного факультету Донцової і Торської, геолого-географічного факультету студента Носирева.

Результати загальноуніверситетського огляду наукових студентських робіт показали, що значна частина студентів університету виявляє інтерес до проведення науково-дослідних робіт. Але цього в світлі сучасних вимог недостатньо. Кафедрам слід більше уваги приділяти виконанню студентами оригінальних робіт, включити студентів у виконання наукової тематики кафедр.

К. А. ПОЗИГУН.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ „ЗА НАУКОВІ КАДРИ“

До кафедри української мови звертаються з усними і писемними запитаннями про правопис прізвища Мечников. Одні товариші посилаються на обласну газету «Чорноморська козуна», інші—на «Радянську Україну», бо перша послідовно друкує Мечников, а друга—Мечников.

Довгий час і в університетських офіційних документах, на штампах та вивісках це прізвище передавалося через і, і лише в останній час його послідовно передають через и—Мечников. Останнє написання слід вважати вірним.

«Український правопис», що є державним кодексом правил написання слів, констатує написання через и тих прізвищ, які утворені від коренів (разом із суфіксами), спільних для української та російської мов, на-

приклад: Новиков, Котельников, Тимоширов, Смирнов та інші. Сюди ж відноситься і прізвище Мечников, що складається із спільного обом мовам кореня меч- та спільних суфіксів -и-, -ик-, (-ов). Спільність ця давня: вона сягає ще часів старої Русі. Так, у юридичному документі X—XII століть «Правда роська» у 1-му, 33-му і 41-му параграфі згадується про мечника (мечникъ), тобто про судового агента князя з числа його дружинників. Цілком природно, що це давня спільне слово передається в обох мовах у відповідності з національною орфографією: староруське и (і) рефлексується у росіяни як и (і), а в українців як и (середньопередне ѡ).

Я не звертався б з цим листом і

не зупинявся б на цих спеціальних подробицях, коли б плутанина в написанні цього слова та інших типових прізвищ не продовжувалась ще й зараз.

До речі, це стосується і філологічного факультету, де ще можна побачити написання і почути у вимові Писарев замість Писарев, Смирнов замість Смирнов, Мечников замість Мечников, Віноградов замість Віноградов, Сініцина замість Сініцина тощо.

Вільне поводження з правописом прізвищ свідчить, в першу чергу, про низьку культуру мови.

Чи не час оголосити боротьбу проти вільного поводження з правописом прізвищ?

Доцент І. ГРИЦЮТЕНКО.

Про недоліки педагогічної підготовки студентів-філологів

Один з відомих дореволюційних мовознавців зустрічав студентів, які тільки-но вступили до університету, такими словами:

— Забудьте про азбучні істини, яких вас навчали в середній школі. Вони нічого спільного з наукою не мають. Тут, в храмі наук, ви набудете справжніх і дійсних знань.

Коли ж студенти вже закінчували університет, той самий професор напучував їх:

— Не здумайте прилучати своїх майбутніх учнів до науки, яку я вам тут викладав. Це безодня, в якій може загинути їх кволий, незвиклий до логічного мислення розум. Вчіть їх краще по-старому, так, як і вас навчали.

Такий кричущий розрив між вищою середньою освітою був можливий тільки за часів царату, коли правляча верхівка аж ніяк не була зацікавлена в тому, щоб наукові знання розповсюджувались серед широких мас, коли в гімназіях і в інших середніх учбових закладах панували схоластика і догматизм.

Радянська школа не визнає розподілу на «вищу» і «нижчу» науку. Учень десятирічки вивчає основи тих самих предметів, які викладаються у вищих учбових закладах. Відповідно складені шкільні підручники та програми. І якщо досі існує ще деякий різниці між університетськими навчальними планами і шкільною практикою, то мова може йти лише про вдосконалення і деталізацію, а не про корінну перебудову. Решта залежить від уміння, старанності і досвіду тих, які навчають нашу молодь членів університетських кафедр і викладачів шкіл.

Цілком природно, що це стосується і студентів, які готують себе до майбутньої педагогічної професії.

Розглянемо тепер деякі недоліки педагогічної підготовки в нашому університеті, зокрема на філологічному факультеті.

Студента-філолога IV курсу, який швидко і безпомилково аналізує речення, багато з його товаришів вважають часто за неперевершеного виртуоза, за чудодія. Тоді як це дуже проста справа, яку цілком успішно виконують учні 5—7 класів. І на педагогічній практиці в цьому навчальному році не раз виникала дивна ситуація: стоїть біля дошки хлопець і жваво орудує крейдю: підкреслює, надписує, пояснюючи свої дії, а студент-практикант не встигає стежити за думкою учня, помітно губиться і не виправляє дрібних помилок. У викладачів мовних кафедр це викликає розпач і дивування — от і все. «Миттєво не при чому»... «Аналізувати ре-

чення повинна навчати середня школа», — кажуть вони. А чи питають вони себе, як будуть навчати аналізу речень в середній школі їх власні вихованці і що за знання будуть у вихованців їх вихованців, які в майбутньому придуть вчитися на філологічний факультет? Чи не нагадує все це зачароване коло?

Цілком ясно одне: ніякими посилками на прогалини в попередній підготовці студентів не можна виправдати випуск поганих вчителів.

Деякі студенти вважають, що граматичний аналіз — якась схоластична процедура, на опанування якої не варто витрачати час. «Коли вже прийдемо до школи, то навчимося розбирати речення», — кажуть вони, не зовсім усвідомлюючи при тому, для чого це потрібно. Але ж граматичний аналіз розвиває логічне мислення, підвищує мовну і загальну культуру, допомагає у вивченні іноземних мов. Всі викладачі іноземних мов стверджують, що найгірше сприймають іноземну мову саме ті люди, які не знають граматики рідної мови. Якби наші студенти до кінця усвідомили важливість граматичного аналізу, то вони б бездоганно ним володіли. Але ж і викладачі всіх без винятку мовних дисциплін повинні повсякчасно працювати з студентами в цьому напрямку. Недосить навчати історичної граматики, діалектології, історії мовознавства. Треба також дбати про те, щоб у студентів були міцні знання нормативної граматики.

Трохи краще обстоють справи з підготовкою студентів в галузі літературознавства. Студенти старших курсів здебільшого добре обізнані з програмовим матеріалом середньої школи. Вони знають біографії письменників і історичні умови, в яких розвивалася їх творчість, правильно визначають соціальну цінність того чи іншого твору та його ідейний зміст.

Проте навиків аналізу художньої форми у наших студентів немає. Між курсом теорії літератури, який читається на першому році навчання, і наступними історико-літературними курсами немає органічного зв'язку. Небагато студентів IV та V курсу знають, що таке синекдоха, метонімія, метафоричний епітет. Навряд чи хто-небудь зможе пов'язати особливості метрики, мелодики віршу з його змістом.

А чи напише старшокурсник звичайний шкільний твір на тему з пройденного матеріалу? Можна з певністю сказати, що не напише. Він підготує на цю ж тему курсову роботу, попрацювавши над нею 2 тижні і використавши 5—6 друкованих джерел.

Потім він зробить з курсової роботи доповідь на науковому гуртку, в якій дозволить собі висловити незгоду з двома-трьма другорядними тезами того чи іншого науковця. А зробити те, що учитель вимагає від учня середньої школи, тобто написати без підготовки грамотний, симетрично побудований твір, в якому в простій, дохідливій формі, без цитат слід висловити своє власне розуміння ідеї, образів, художніх особливостей роману чи поеми, студент старшого курсу відмовиться. Він скаже, що його цьому в університеті не навчали, і буде мати рацію.

Причину такого становища деякі студенти вбачають в тому, що університетський навчальний план переважаний теоретичними дисциплінами, далекими від потреб шкільної практики.

На нашу ж думку, «зайвих» дисциплін в навчальному плані нема, і, навпаки, деякі вкрай потрібні теоретичні курси за браком часу не введені.

Необхідно пов'язати всі без винятку теоретичні курси з програмами середньої школи — ось в чому завдання кафедр та окремих викладачів. І в першу чергу для цього слід використати практичні заняття, семінари, лекції з латинської та іноземної мов. Роботу цю треба вести планомерно, починаючи з першого курсу. Загальні вказівки повинен дати після наради з завідуючими кафедрами деканат. Йому ж разом з кафедрою педагогіки і психології належить підсумовувати і узагальнювати досвід кафедр і викладачів. Аде не секрет, що зараз деканат філологічного факультету питаннями зв'язку навчання в університеті з навчанням в середній школі не займається.

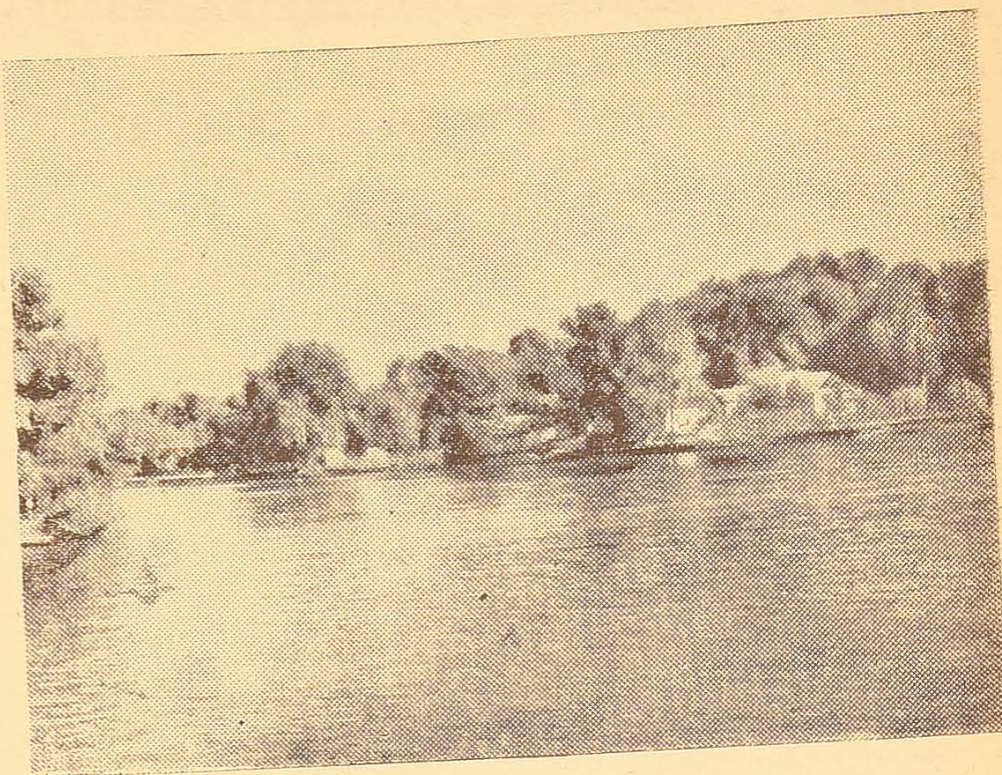
Декого може здивувати, що ми почали розмову про зв'язок між університетськими і шкільними програмами наприкінці учбового року. Але незабаром кафедри будуть складати робочі плани на наступний учбовий рік, і тому нам здається, що саме тепер час звернути серйозну увагу на порушені нами питання.

Було б непогано, коли б викладачі філологічного та інших факультетів висловили на сторінках нашої газети свої міркування з цього приводу, коли б вони ознайомили громадськість університету з загальними рисами нових робочих планів.

Від розмов про педагогізацію учбового процесу в університеті час вже перейти до повсякденної конкретної роботи.

Кандидат філологічних наук
М. КОПИЛЕНКО.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КУТОК

«На Дніпрі». Фотоетюд С. Кіро.

Подається в порядку конкурсу на кращий фотоетюд.

Андрій ЯРМУЛЬСЬКИЙ

Грає оркестр

Грає оркестр на Приморськ
майдані,
Сонячна злива
і люди,
Спінений травень
вливається в груди.
Дайте вам руки потисну, кохані;
Серцем до ваших сердець
притулюся,

Щастя нап'юся
і сили нап'юся,
Щоб не схитнувся в найсуворішім
герці.
Все вам віддам до останніх хвилин
Друг я ваш,
брат я ваш,
син!...
Грає оркестр на майдані
і в серці.

ЛІТО ПІВДНЯ...

Літо півдня... Сині хвилі
Б'ються в скелі крем'яні.
Очі в росах, очі милі
Знову бачу в далині.
Знову маряться над морем
В чистих даях голубих.

І, здається, скоро, скоро
З берегів злечу до них.
...Другий рік, як відлетіла,
Серце зранивши мені,
Тільки очі залишила
Ген над морем вдалині.

Олександр ПОГОЦЬКИЙ

О ЖИДАНИЕ

Загорелись звезды ранние,
Зорька в поле отцвела,
Ходит парень на окраине.
На окраине села.
Не выходит ненаглядная
На свиданье к парню вновь,
И поет гармонь трехрядная
Про обиду и любовь.

Парень смотрит, как волкуется
Весь в цветенье белый сад,
И проходит той же улицей
Сороковый раз подряд.
Заблестели звезды ранние,
Зорька в поле отцвела,
Бродит парень на окраине,
На окраине села...

Нові вірші Андрія Ярмутьського

Нові вірші Андрія Ярмутьського, які друкуються в університетській пресі, — це ліричні роздуми, мрії, поривання молодої душі, неспокоїної, схвиленої. Серед них виділяється «Не можу мовчати, не буду мовчати», — гнівне слово проти «шукачів насолоди», негідників.

У вірші міцно зв'язані усі мотиви, це можна переставити строфи, останній рядок—мужній заклик ліричного героя—не дає простору для почуття ушербності, безпорадності. Найвищайнісінніми сльозами виражено горе і мужність матері, біль дітей і громадянський гнів ліричного героя.

«Над морем» і «Мамині листи» присвячені темі обов'язку перед Вітчизною. Основне почуття—здолати всі труднощі. Мотиви ці не нові: ліричний герой роздумує над шляхом свого майбутнього життя, у нього благородні почуття. Труднощі асоціюються з гнівним морем, бурями, хвилями, негодами. В «Маминих листах» є хороша думка: на нелегкій дорозі життя синові допоможе мати словом, ласкою, підтримкою:

Не забуду взяти у дорогу
Щедру ласку серця дорогого—

Теплу-теплу шерстяну сорочку,
Невеличкі мамині листочки.

Проте загалом вірш не позбавлений сльозливості, сентиментальності. Вірші про кохання неглибокі. Їх настрої — чекання і біль розлуки. За ними не відчуваєш історії кохання, драм, характерів, узагальнень. Ну що до того читачеві, що героєві маряться «очі в росах»:

Другий рік, як відлетіла,
Серце зранивши мені,
Тільки очі залишила
Ген над морем в далині.

Наївно це звучить. У вірші нема такої деталі, яка б натякнула на добродушну посмішку або на затамований біль, немає сили почуття. Хотілося б від А. Ярмутьського почути мужні, вагомні слова про сучасне, про долання протиріч тепер, не колись. На мотиві «набираю сили, зорю в далину» розкрити всі багатство душі радянської людини, неможливо. Потрібно також позбутись надмірної пестливості—всех цих «горбочків», «матінок», «годоків». Андрію Ярмутьському всі завдання під силу.

В. ФАШЕНКО.

Про університету

Політінформація проведена по-новому

Партбюро університету запропонувало нову форму проведення політінформації: студенти самостійно обирають тему, призначають відповідальних за проведення політінформації. Це підвищує ініціативу студентів, прищеплює їм практичні навички самостійного проведення міроприємств.

На III курсі в 1-ій групі хімічного факультету така політінформація була проведена вперше.

Студенти обрали тему: «Поїздка М. О. Булганіна і М. С. Хрушова в

Англию». Було вирішено розповісти також про дипломатичні і культурні зв'язки, які склалися між радянським і англійським народами після перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції. З інтересом повідомленням виступила студентка Левковська, яка розповіла про поїздку Ойстраха в Англию, а також про поїздку радянських енергетиків.

Більшість членів групи виступили з цікавими доповненнями.

О. МАККАВЕЄВА.

Гурток вищої математики

В цьому році на II курсі фізико-математичного факультету під керівництвом викладача М. М. Кривцової почав працювати гурток вищої математики.

Більшість студентів математичного відділу взяли активну участь в роботі гуртка.

Слід проте відзначити, що на засіданнях гуртка не було до цього часу жодного студента з фізичного від-

ділу нашого курсу, а робота в гуртку могла б принести їм користь.

Недоліком в роботі гуртка, крім цього, є й те, що теми більшості доповідей відірвані від лекційного матеріалу. Засідання гуртка проходять б жвавіше і цікавіше, залучали б більшу кількість слухачів, якби краще продумати тематику доповідей.

Група студентів.

В колгоспі ім. Будьонного

Недавно концертна бригада університету виїздила в колгосп імені Будьонного, Березівського району, Одеської області, де головою Герой Соціалістичної Праці М. О. Посмітний.

Колгоспники дуже тепло і гостинно зустріли студентів, уважно слухали виступи учасників художньої самодіяльності університету.

Програма студентського концерту

складалася з музичних та вокальних творів російської класики, російських та українських народних пісень, пісень країн народної демократії, творів радянських поетів та композиторів, жартівливих танців і т. д.

Концерт пройшов з успіхом.

Прощаючись, колгоспники запрошували наших студентів частіше завітати до них з лекціями та концертами.

О. БАБКІН.

До відома викладачів, студентів, співробітників

19 травня, в суботу, о 7 год. вечора, у великому актовому залі відбудеться вечір, присвячений пам'яті великого англійського драматурга Вільяма Шекспіра у зв'язку з 340-річчям з дня смерті. У програмі вечора доповідь доцента Б. О. Шайкевича:

«Вільям Шекспір—великий англійський драматург-гуманіст», доповідь О. Л. Гречаного: «Про мову і стиль драматургії Шекспіра».

Після вечора відбудеться художня частина з участю студентів університету та артистів Одеських театрів.

В УНІВЕРСИТЕТАХ КРАЇНИ

Шефська допомога студентів-біологів

Біологічний факультет Ужгородського університету шефствує над однією з середніх шкіл на цілих землях. Студенти вже направили кілька посилок з обладнанням для шкільного кабінету зоології.

«Радянський студент».
м. Ужгород.

Денне кіно на лекції

Раніше при демонстрації кінофільмів під час лекцій на кафедрі фізики Казанського медінституту треба було гасити світло. Це позбавляло студентів можливості конспектувати цікаві місця фільму і лекції.

В цьому навчальному році кафедра фізики разом з кінокабінетом широко використовує денне кіно.

«Советский медик».
м. Казань.

Студенти—виробництву

У студентів Саратовського автомобільно-шляхового інституту добре налагоджені зв'язки з виробництвом. Студент V курсу автомобільного факультету т. Попов, проходячи виробничу практику на Саратовському авторемонтному заводі, сконструював стенд для випробування стартерів. Рационалізаторська пропозиція т. Попова була прийнята технічною радою заводу. Автору видана грошова премія.

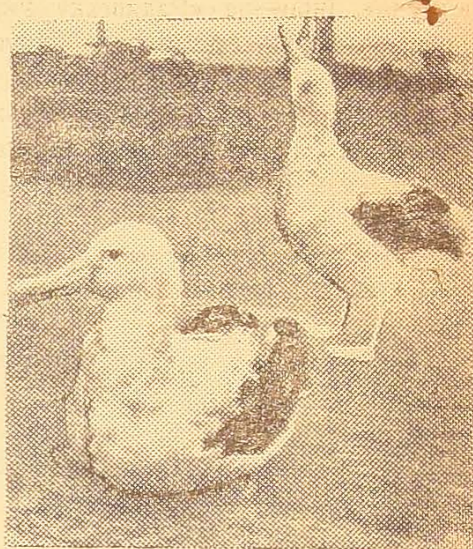
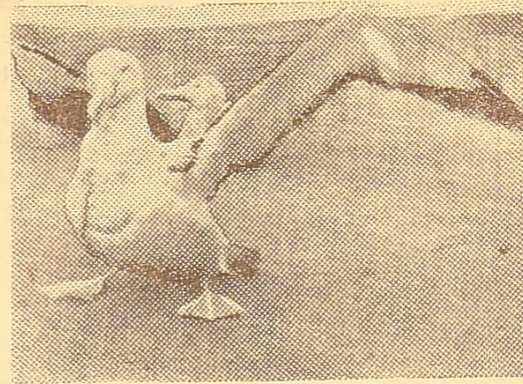
Над темами, які мають практичне значення, працюють студенти-дипломанти інституту.

«За инженерные кадры».
м. Саратов.

АЛЬБАТРОСИ

Вічним мандрівником, невтомним планером називають моряки цього красивого і сильного птаха. Альбатрос

може покласти на звичайну паживку. Альбатроси гніздяться великими колоніями, головним чином, в півден-

ній півкулі, будуючи на землі широкі і високі гнізда.

Г. СОЛЯНИК.

На фото: альбатроси на палубі.

Фото Г. С. Волі.

Відповіді на кросворд, надрукований в № 15 нашої газети

По горизонталі:

4. Орда. 6. Икра. 9. Атос. 10. Танк. 12. «Колос». 14. Арака. 18. Спур. 20. Руссо. 22. Моделіст. 25. Скалолаз. 28. Веневитинов. 29. Ворота. 31. Анатом. 32. Риман. 33. Аромат. 35. Агонія. 37. Ездок. 38. Тувг. 40. Крит. 41. Апис. 42. Анна. 43. Локалізація.

По вертикалі:

1. Эос. 2. Фат. 3. Этна. 5. Декарт. 7. Космос. 8. Янус. 11. Брамс. 13. Дрозд. 15. Кодировка. 16. Кюи. 17. Юла. 19. Полигамия. 21. «Семирамида». 23. Ливорно. 24. Сонет. 26. Канон. 27. Левитан. 30. Артемида. 31. Анаконда. 34. Раут. 36. Ирис. 39. Гавот. 40. Кадий.

Склав кросворд студент фізико-математичного факультету

Б. ВЕРХОВСЬКИЙ.

Одеса Держуніверситет

МОСКВИ

Висловлюємо глибоке співчуття приводу передчасної смерті Павла Івановича Єгорова який довгі роки працював системі карантину

За дорученням колективу Центральної карантинної лабораторії

СІНИЦИНА

11 днів по Чехословаччині

(Продовження)

Співали діти-учні також про те, що вони ростуть і вчаться, щоб успішно «п'ятирічку будувати».

Побували ми і на квартирах в одному з нових житлових будинків, потім поїхали на прийом до голови міськради.

У вестибюлі ми побачили стенд, на якому прочитали відомі слова М. Горького про книги. Тут же були портрети Горького, Маяковського, Шолохова, Симонова, Островського, Фадеева; у приймальній — великі державні прапори Радянського Союзу і Чехословацької республіки, між ними — державний герб Чехословаччини. Привітно зустрівши нас, голова міськради, колишній робітник, розповів нам про історію міста, про трудове життя його мешканців. На прощання потис всім руки, подякував за увагу, а на запрошення прийхати у гості до нас відповів: «Такі то budel».

Після Готтвальдова наш шлях лежав на Прагу.

Прага — старовинне, надзвичайно красиве, мальовниче місто, що займає у діаметрі до 25 км., з мільйонним населенням. За легендами, виникла Прага у VI ст. Тут і досі збереглися залишки перших кам'яних будівель з IX ст. Прага — місто, у

якому багато пам'яток різних епох: тут можна ознайомитись з особливостями будов романської епохи, тут широко представлена рання готика, тут багато будов, виконаних в стилі барокко і ренесансу, нарешті, можете познайомитись з химерами модерну, кубізму (шоправда, слід віддати належне естетичним смакам пражан, останнє не набуло визнання і поширення). Є у Празі і висотний будинок, що про нього досить недоброчинливо зауважив наш гід: «Перший і, сподіваюсь, останній висотний будинок у Празі»; подібні будови порушують загальний архітектурний ансамбль міста, спотворюють його прекрасне і величне обличчя. Дуже добре збереглися будови XII і пізніших століть (наприклад, Строговський монастир — центр культури з XII ст., нині — літературний музей). Досить сказати, що Нова Прага починається з XIV ст.

З найвизначніших пам'яток давнини ми познайомились з Кремлем, збудованим у 1614 р., що є копією паризького Версальського палацу. Це колишня резиденція короля, нині — резиденція Президента. Над воротами велична скульптура «Битва Гігантів», у III дворі—собор святого Віта, який будувався з XIV і аж до XX

ст., поєднавши в різних своїх частинах різні стилі. У дворі Кремля височить 18-метровий гранітний монумент, встановлений у 1928 р. з нагоди 10-річчя Чехословацької Республіки. Далі, у просторому дворі, ми побачили прекрасну скульптуру святого Георгія, що бореться з драконом; в час коронації короля з пащі дракона фонтаном лилось вино. Оглянули ми Владиславський зал XV ст. з мереживною стелею — місце змагань, турнірів, поєдинків на конях; нині тут провадяться президентські вибори: зал, де проходив сейм королівський, зал, де давали клятву королі, тепер дає присягу Президент. Познайомились ми і з Златою вулицкою, де жила кремлівська біднота, і з знаменитою «Даліборкою»—тюрмою, першим в'язнем якої був Далібор (композитор Сметана написав на цей мотив свою оперу «Далібор»); внизу люк у глибокий круглий підвал, куди опускали смертників... З каплиці, де похоронений Вацлав, ведуть двері до скарбниці, в якій зберігаються емблеми королівської влади за сімома замками; по одному ключеві зберігалось у семи найвизначніших діячів держави (тепер — у семи членів уряду), отже відкрити скарбницю можна було лише в присутності всіх, кому було довірено ці ключі. Відкривалась скарбниця і виносились золота корона, меч X ст. та інші

емблеми королівської влади в 1929 році, коли відзначалось тисячоліття з дня народження Вацлава, а також у 1955 р. — в день спартакіади. Всі цінності знаходились у скарбниці і в час війни; одного представника чеського народу, який зберігав один з семи ключів, німці вбили за те, що він не дав їм ключа.

В розкішні зали кремлівського палацу прийшло нове життя: у так званому Новому залі, де була королівська картинна галерея, розважаються гепер діти трудящих, у так званому Іспанському залі, де влаштувались королівські бали, тепер Президент вручає ордени кращим синам і дочкам народно-демократичної Чехословаччини, відбуваються засідання ЦК КПЧ.

...Повертаємось з Кремля. Ще надто свіжі враження від баченого там, але ось перед нами вирине особливий пам'ятник недавнього минулого: в центрі великої площі на підвищенні стоїть радянський танк «23» — перший танк, що ввійшов у Прагу як вісник перемоги над фашизмом, як вісник завойованої свободи, як символ братньої допомоги радянського народу трудящим Чехословаччини. На честь радянських танкістів-героїв, борців за свободу Чехословаччини площа найменована Площею Радянських Танкістів.

На Староміській площі ми побачи-

ли пам'ятник славнозвісному діячеві національно-визвольного руху Янові Гусу, оспіваному Т. Шевченком у поемі «Єретик». Пригадалися рядки з поеми:

...Щоб усі слов'яни стали
Добрими братами,
І синами сонця правди,
І єретиками.
Отакими, як Констанцький
Єретик великий!
Мир мирові подарують
І славу воїни!

Справу живцем спаленого у 1415 р. чеського патріота Яна Гуса продовжили його славні нащадки. В 1620 р. проти Габсбургів виступили прогресивна частина дворян, міщани; біля ратуші — місце страти 27 патріотів-повстанців...

Збудовану у XIV ст. ратушу німецькі окупанти намагались дощенту зруйнувати, згоріли цінні архіви, але найдавніша частина ратуші—вежа з астрономічним годинником — збереглась. Годинник цей, справжнє чудо техніки, заслуговує того, щоб про нього, про його творця розповісти читачам докладніше, що ми і зробимо у наступному номері нашої газети.

(Далі буде)

Доцент К. ДАНИЛКО.

Редактор І. М. ДУЗЬ.

Зам. 569—1000